

Pregled virov za vključevanje otrok v permakulturo

L. Alderslowe, L. Kastelic, G. Amus, V. Cifarelli, D. Deshaies,
E. Dumitrescu, M. Petru in T. Velehradská

Ta dokument je priloga 6 (Appendix 6) v slovenskem jeziku k pregledu virov *Survey of resources for engaging children in Permaculture*, ki je napisan v angleščini in je dostopen na spletni strani www.childreninpermaculture.com

Splošen uvod

Children in Permaculture (CiP), Otroci v permakulturi, je projekt financiran s strani Erasmus+ in povezuje 7 evropskih organizacij iz 5 držav. Namen projekta je podpreti formalno in neformalno izobraževanje otrok na področju trajnostnega razvoja. Projektna skupina bo razvila kurikulum, učne načrte, video in druga gradiva, ki bodo vzgojiteljem vzgojno-varstvenih zavodov, učiteljem osnovnih šol, staršem in drugim pedagogom olajšale celostno izobraževanje, ki temelji na permakulturni etiki.

Namen dokumenta pred vami je bil pregled obstoječe literature in gradiv o tem, kako permakulturo podajati otrokom. Pregled gradiv je bil opravljen v vsakem od 5 jezikov partnerskih organizacij z namenom, da bi ugotovili pomanjkljivosti v obstoječi literaturi in bi se lahko v prihodnje ciljno usmerili v razvoj gradiv za poučevanje permakulture otrokom na področjih, kjer je to najbolj potrebno.

Zbrane informacije želimo razširiti med vse projektne partnerje, permakulturno mrežo in pedagoge, ki delajo z otroki v formalnem in neformalnem izobraževanju po celem svetu. Glavnina dokumenta je napisana v angleščini. Izjema so priloge v štirih jezikih partnerskih organizacij (slovenskem, italijanskem, romunskem in češkem), ki opisujejo situacijo o dostopnih virih za posamezen jezik.

Sodelujoči v projektu so skupaj sestavili CiP kurikulum, ki je osnovan na podlagi kurikula za poučevanje permakulturnega načrtovanja odraslih. Namen CiP kurikula je identificirati vsa področja, na katera se permakultura navezuje. Določili smo 6 tematskih sklopov: Uvod v permakulturo, Živa narava, Načrtovanje, Pridelava hrane, Gradnja in viri ter Socialna permakultura. Pri pregledu literature pa smo zbirali tudi vire, ki se nanašajo na pedagoške metode.

Kurikulum služi kot seznam možnih tem, ki bi zanimale otroke. To ni seznam vsebin, ki bi jih učitelj podajal vsem starostnim skupinam otrok na enak način. V projektu se bomo osredotočili na razvoj gradiv za otroke stare od 3 do 6 let ter od 7 do 12 let; gradiva bodo primerna starosti in razvoju.

Sodelujoči iz 6 nevladnih organizacij smo pregledali vire in gradiva, ki smo jih uporabili sami, so nam bila predlagana ali pa smo jih kako drugače našli. Vsi podatki so bili zbrani v katalog v obliki tabele, kjer smo ločeno zbirali informacije o gradivih za sledeče jezike: angleški, slovenski, italijanski, romunski, češki ter drugi. Nova gradiva bomo sproti dodajali in dopolnjevali obstoječo zbirko gradiv.

Obstoječa gradiva

Našli in pregledali smo 46 virov v slovenskem jeziku, relevantnih za poučevanje permakulture otrok, glede na CiP kurikulum, ki ga je zasnovala projektna skupina. Večino virov so predstavljale knjige, nekaj je bilo spletnih strani in drugih virov (diplomske naloge in poročila). Približno polovica virov je primernih za uporabo v obeh starostnih skupinah, četrtnina zgolj za starostno skupino od 7 do 12 let, ostalo pa za otroke stare od 3 do 6 let. Včina virov je namenjena odraslim, ki lahko informacije uporabijo pri delu z otroki, ne pa otrokom samim.

Najpogosteje zastopana tema CiP kurikula je bila tema Živa narava, ki vključje aktivnosti na prostem in spoznavanje narave. To je bila glavna tema 18 različnih knjig. 13 knjig se je najmočneje navezovalo na temo kako želimo poučevati. Na temo Socialne permakulture, ki opisuje razvoj socialnih veščin in čustvene inteligence, smo našli 6 gradiv. Druge teme kurikuluma so bile slabše zastopane.

Področja nadaljnjega dela

Obstoječa zbirka gradiv ni popolna in je v veliki večini namenjena pedagogom in ne otrokom. Najti želimo več zgodb in pravljic ter drugih gradiv, ki jih lahko uporabljajo otroci sami. Presenetilo nas je, da nismo našli več spletnih strani z iskano tematiko, zato čutimo potrebo po nadaljnjem razvijanju spletne strani www.otrocivpermakulturi.si, ki jo je ustvarilo Društvo za permakulturo Slovenije v namen nacionalne komunikacije v CiP projektu.

Našli smo precej knjig, ki se tematsko navezujejo na temo pedagogike in Socialne permakulture, vendar je bila ocena primernosti teh gradiv nizka, zato bomo še naprej raziskovali kateri so kvalitetni viri, ki lahko podprejo pedagoge na tem področju.

Podobno kot v drugih jezikih, je tudi v slovenščini pomanjkanje gradiv o tem, kako otrokom predstaviti permanentno kulturo - permakulturo, kako učiti načrtovanje ter gradnjo in rabo virov. Prav tako smo našli samo en vir za poučevanje sklopa Pridelava hrane. Projekt šolskih ekovrtov (<http://www.solskiekovrt.si/>) je po Sloveniji sicer razširjen, vendar so gradiva dostopna samo članom.

Potrebno bi bilo tudi raziskati, katera gradiva o permakulturi v slovenščini so dostopna za odrasle in ali bi jih lahko prilagodili delu z otroki.

Priporočeno branje

Mreža gozdnih vrtcev in šol Slovenije je izdala knjigo **Otroci potrebujemo gozd** (2014), ki nudi pregled nad pedagoškim delom na prostem in nabor aktivnosti, ki jih lahko izvedemo v gozdu, predvsem z otroki v vrtcu.

Joseph Cornell je ameriški avtor, katerega kar nekaj knjig je dostopnih tudi v slovenščini, npr. **Približajmo naravo otrokom** (Sharing nature with children). V njih piše o vzpostavljanju povezave z naravo skozi aktivnosti na prostem.

Za tiste, ki želite vzpostaviti stik s permakulturo kot tako, pa priporočamo **Uvod v permakulturo** (1994 in 2012), katere avtorja sta Mollison in Holmgren.